

Μάθημα/Τάξη:	Εισαγωγή στα Πρότυπα Γυμνάσια-Ν.Γλώσσα
Κεφάλαιο:	Εφ' όλης της Ύλης
Όνοματεπώνυμο Μαθητή:	
Ημερομηνία:	12.03.2018
Επιδιωκόμενος Στόχος:	

Κείμενο 1 : [Παιχνίδια από άλλες εποχές]

Εκείνη την εποχή τα παιχνίδια ήταν συνήθως πήλινα. Τα έφτιαχναν ειδικοί τεχνίτες, οι κοροπλάθοι. Σε κάποιο κεντρικό μέρος στην αγορά της αρχαίας Αθήνας, υπήρχε το εργαστήριο- κατάστημα του κοροπλάθου γεμάτο παιχνίδια- μπάλες, σφυρίχτρες σε σχήμα ζώου, πήλινους ή κοκάλινους βόλους, μικρά έπιπλα από πηλό, αμαξάκια με ρόδες, κουμπάρδες και κούκλες πήλινες ή κοκάλινες με σκαλιστά ζωγραφιστά μαλλιά, ρούχα και παπούτσια. Πολλές φορές, βέβαια, τα ρούχα τους ήταν αληθινά από ύφασμα. Τις κούκλες τις ονόμαζαν «κόρες» ή «πλαγγόνες». Κάποιες από αυτές ήταν καθισμένες σε θρόνο. Κάποιες άλλες κουνούσαν τα χέρια και τα πόδια τους · αυτές τις ονόμαζαν «νευρόσπαστες» ή «χορευτικές». Στην κορυφή του κεφαλιού τους υπήρχε ένα είδος κρίκου, απ' όπου περνούσαν μια κορδέλα για να τις κουνούν, όπως σήμερα τις μαριονέτες.

Στα χρόνια του Βυζαντίου φτιάχτηκαν αυτόματα παιχνίδια με κίνηση. Μιμούσαν διάφορα φυσικά φαινόμενα (ανέμους, φουρτούνες, κεραυνούς, βροντές, αστερισμούς) με μηχανικά μέσα. Και αυτό, γιατί πολλοί γνωστοί μηχανικοί και μαθηματικοί της εποχής ασχολήθηκαν με την κατασκευή τους.

Ερωτήσεις

- α. Τι ήταν οι «πλαγγόνες» και ποια τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους;
β. Σε τι διέφεραν τα παιχνίδια του Βυζαντίου από αυτά της αρχαίας Αθήνας;
2. Στις προτάσεις της δεύτερης παραγράφου να βρείτε τα αντικείμενα(όπου υπάρχουν δυο αντικείμενα να δηλωθούν) όλων των ρημάτων.

(Μονάδες 15)

Κείμενο 2: «Το πρόβλημα των σκουπιδιών»

Εάν πάρετε ένα γεύμα σε πακέτο, σκεφτείτε τι θα γίνει με τη συσκευασία του. Χρησιμοποιείται μόνο μία φορά, όμως η διάρκεια ζωής της μπορεί να είναι όσο και η δική σας. Τέτοιου είδους **απορρίμματα** προστίθενται στον τεράστιο όγκο σκουπιδιών που ο καθένας μας πετάει κάθε χρόνο. Σήμερα τα απορρίμματα αποτελούν **παγκόσμιο** πρόβλημα, που αφορά ακόμα και τις πιο απομακρυσμένες περιοχές του πλανήτη. Το ανθρώπινο πρότυπο ζωής έχει **αλλάξει** πολύ κατά τη διάρκεια του τελευταίου αιώνα, όπως και τα σκουπίδια μας. Στα 1900 τα συσκευασμένα προϊόντα ήταν ελάχιστα και τα αγαθά είχαν διάρκεια. Σήμερα τα πάντα **συσκευάζονται** και ό,τι αγοράζουμε-από τα ρούχα μέχρι τα κινητά τηλέφωνα-γρήγορα γίνεται εκτός μόδας ή **φθείρεται**. Σε έναν κόσμο που η κατανάλωση είναι η κύρια δραστηριότητα, καθένας μας **παράγει** μέχρι έναν τόνο οικιακών απορριμμάτων το χρόνο. Στη σύγχρονη εποχή τα σκουπίδια **περιλαμβάνουν** μεγάλες ποσότητες πλαστικών-συνθετικά υλικά πολύ ανθεκτικά στην αποσύνθεση. Τα πλαστικά είναι πολύ χρήσιμα και δύσκολα μπορούμε να φανταστούμε τη ζωή μας χωρίς αυτά. Όμως, επειδή οι μικροοργανισμοί δεν μπορούν να τα αποικοδομήσουν,* ποτέ δεν ανακυκλώνονται εντελώς. Τα πλαστικά αντικείμενα συχνά σπάνε σε μικρότερα κομμάτια, όμως τα κομμάτια αυτά μπορούν να παραμείνουν αναλλοίωτα για εκατοντάδες χρόνια.

Εκτός από τα πλαστικά, τα οικιακά και βιομηχανικά απορρίμματα περιέχουν αναρίθμητα διαφορετικά υλικά, συχνά ανακατεμένα μεταξύ τους. Η ασφαλής απομάκρυνσή τους δεν είναι εύκολη. Η παραδοσιακή λύση της ταφής τους σε χωματερές προκαλεί προβλήματα, διότι τα απορρίμματα αποσυντίθενται μέσα στο έδαφος. Με τον τρόπο αυτό παράγονται επικίνδυνα αέρια και υγρά που μπορεί να διοχετευθούν σε ποτάμια. Μια εναλλακτική λύση θα μπορούσε να είναι η καύση τους σε ειδικούς αποτεφρωτήρες,* όπου η θερμότητα θα μπορούσε να αξιοποιηθεί για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Όμως, οι αποτεφρωτήρες είναι επίσης αμφισβητήσιμοι, επειδή **απελευθερώνουν** επικίνδυνους ρύπους στην ατμόσφαιρα...

αποικοδομώ: η διάσπαση των νεκρών οργανισμών, ζωικών ή φυτικών, με αποτέλεσμα να επιστρέφουν τα συστατικά των οργανικών υλών στο περιβάλλον, ώστε να μπορούν να αφομοιωθούν από τα φυτά

αποτεφρωτήρας: συσκευή που χρησιμοποιείται για ολοκληρωτική καύση

Ασκήσεις

1. Ποιες είναι οι λύσεις που έχουν προταθεί προκειμένου να λυθεί το πρόβλημα των σκουπιδιών; Ποια είναι τα μειονεκτήματα που παρουσιάζουν;

2. Να δώσετε από έναν πλαγιότιτλο σε κάθε παράγραφο του κειμένου.

3. Να βρείτε μια συνώνυμη για καθεμιά από τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου.

4. α. **Οι παρακάτω λέξεις αποτελούν σύνθετες;** Να αναλυθούν στα σύνθετα μέρη τους και να δημιουργήσετε μια πρόταση από κάθε λέξη: ***απελευθερώνουν, περιλαμβάνουν, συσκευάζονται.***

β. ***‘Σήμερα τα πάντα συσκευάζονται και ό,τι αγοράζουμε-από τα ρούχα μέχρι τα κινητά τηλέφωνα-γρήγορα γίνεται εκτός μόδας ή φθείρεται’.*** Από την παραπάνω φράση του κειμένου να αναγνωρίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις και να αναφέρετε τον τρόπο σύνδεσης μεταξύ τους(παρατακτικό-υποτακτικό-ασύνδετο σχήμα).

5. α. **Στις παρακάτω φράσεις να αναγνωρίσετε τις δευτερεύουσες ονοματικές προτάσεις, να δηλώσετε το είδος τους και το συντακτικό τους ρόλο.**

- Μετά τις τελευταίες εξελίξεις ανησυχούσε διαρκώς μήπως χάσει τη θέση του.
- Οι γιατροί επισημαίνουν κυρίως αυτό, ότι το κάπνισμα είναι η πρώτη αιτία των παθήσεων της καρδιάς.
- Ρώτησε με έμφαση αν το γράμμα έφτασε στον προορισμό του.
- Απαγορεύεται να καπνίζετε.

β. **Στις παρακάτω φράσεις να βρείτε τις δευτερεύουσες επιρρηματικές προτάσεις και να δηλώσετε το είδος τους.**

- Η έκρηξη ήταν τόσο μεγάλη, ώστε προκλήθηκαν ζημιές στα γύρω κτήρια.
- Αν και υπήρχε καλό κλίμα στη συνομιλία τους, δεν κατάφεραν να βρουν μια συμβιβαστική λύση.
- Συγκινήθηκε τόσο, που έβαλε τα κλάματα.
- Τελικά δεν κατάφερε να το αγοράσει, παρόλο που το ήθελε πολύ.

(Μονάδες 25)

Παραγωγή λόγου

Σε ένα κείμενο μίας παραγράφου(έως 120 λέξεις) να προτείνετε τρόπους με τους οποίους όλοι εμείς ως απλοί πολίτες μπορούμε να βοηθήσουμε, ώστε να μειωθεί ο όγκος των σκουπιδιών που μολύνουν το περιβάλλον.

(Μονάδες 20)